

Rolnummer 1372
Arrest nr. 101/99 van 29 september 1999

ARREST

In zake : de prejudiciële vraag over de artikelen 42 en 70bis van de wetten betreffende de kinderbijslag voor loonarbeiders (gecoördineerd op 19 december 1939), zoals van kracht tussen de wetswijzigingen van 22 december 1989 en 21 april 1997, gesteld door de Arbeidsrechtbank te Antwerpen.

Het Arbitragehof,

samengesteld uit de voorzitters L. De Grève en M. Melchior, en de rechters P. Martens, G. De Baets, E. Cerexhe, A. Arts en R. Henneuse, bijgestaan door de griffier L. Potoms, onder voorzitterschap van voorzitter L. De Grève,

wijst na beraad het volgende arrest :

*
* *

I. Onderwerp van de prejudiciële vraag

Bij vonnis van 19 juni 1998 in zake J. Chaerle tegen de v.z.w. Kinderbijslagfonds V.E.V., waarvan de expeditie ter griffie van het Arbitragehof is ingekomen op 2 juli 1998, heeft de Arbeidsrechtbank te Antwerpen de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Schond artikel 42 *juncto* artikel 70bis van de Kinderbijslagwet (Samengeordende Wetten van 19.12.1939, zoals van kracht tussen de wetwijzigingen dd. 22.12.1989 en 21.04.1997) de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, namelijk in de mate dat voor de rangbepaling van de kinderen in functie van de bijslagen bepaald in artikel 40 van de Kinderbijslagwet, enerzijds met geplaatste kinderen wèl rekening werd gehouden indien er één rechthebbende was, en anderzijds met geplaatste kinderen geen rekening werd gehouden indien er meerdere rechthebbenden waren ? »

II. De feiten en de rechtspleging in het bodemgeschil

Het bodemgeschil betreft het beroep van J. Chaerle tegen de administratieve beslissing van de v.z.w. Kinderbijslagfonds V.E.V., ter kennis gebracht van L. Schoeters, waarbij van haar een bedrag aan kinderbijslagen wordt teruggevorderd, dat zij over de periode van augustus 1996 tot december 1996 had ontvangen voor haar eigen kind J. Andries. De hoogte van die uitkering was bepaald op basis van rangregeling. J. Andries werd immers opgevoed in het gezin van zijn moeder L. Schoeters, die in die periode samenwoonde met J. Chaerle, die zelf een kind heeft dat ouder is dan J. Andries. Voor J. Andries werd de kinderbijslag aldus in tweede rang bepaald.

Het kind van J. Chaerle werd op 1 augustus 1996 opgenomen in een instelling. Aangezien de beide kinderen vanaf dat ogenblik niet meer in hetzelfde gezin worden opgevoed, bestaat er volgens de Rijksdienst voor Kinderbijslag voor Werknemers geen recht meer op rangbepaling, en dit op basis van artikel 42 *juncto* artikel 70bis van de kinderbijslagwet, zoals die op dat ogenblik bestonden.

Met de partijen Chaerle en Schoeters stelt het arbeidsauditoraat vast dat, door de verschillende formulering van het eerste en het tweede lid, respectievelijk het derde lid, van artikel 42, in combinatie met artikel 70bis van de kinderbijslagwet, zoals van toepassing in de betrokken periode, een verschil in behandeling bestaat voor de bijslagtrekkenden : indien zij bijslag trokken voor één rechthebbende, dan werd voor de rangregeling wel rekening gehouden met het geplaatste kind; indien zij bijslag trokken voor verschillende rechthebbenden, dan werd voor de rangregeling geen rekening gehouden met het geplaatste kind. Ofschoon de v.z.w. Kinderbijslagfonds V.E.V. volgens de arbeidsauditeur de toepasselijke bepalingen logisch en correct interpreteerde, kon de vraag worden gesteld of dat onderscheid geen discriminatie inhoudt, inzonderheid of voor dat verschil in behandeling wel een redelijke verantwoording bestaat. Die vraag drong zich des te meer op daar de wetgever, met ingang van 1 oktober 1997, de regeling wijzigde en het thans geen belang meer heeft of er één dan wel meer rechthebbenden zijn die het recht op gezinsbijslag openen.

De Arbeidsrechtbank sloot zich bij die motivering aan en stelde de prejudiciële vraag.

III. De rechtspleging voor het Hof

Bij beschikking van 2 juli 1998 heeft de voorzitter in functie de rechters van de zetel aangewezen overeenkomstig de artikelen 58 en 59 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof.

De rechters-verslaggevers hebben geoordeeld dat er geen aanleiding was om artikel 71 of 72 van de organieke wet toe te passen.

Bij beschikking van 7 augustus 1998 heeft de voorzitter in functie de termijn voor het indienen van een memorie verlengd tot 30 september 1998.

Van de verwijzingsbeslissing is kennisgegeven overeenkomstig artikel 77 van de organieke wet bij op 10 augustus 1998 ter post aangetekende brieven; bij dezelfde brieven is kennisgegeven van de beschikking van 7 augustus 1998.

Het bij artikel 74 van de organieke wet voorgeschreven bericht is bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 15 september 1998.

Memories zijn ingediend door :

- de v.z.w. Kinderbijslagfonds V.E.V., met maatschappelijke zetel te 2000 Antwerpen, Brouwersvliet 4, bus 3, bij op 28 september 1998 ter post aangetekende brief;
- de Ministerraad, Wetstraat 16, 1000 Brussel, bij op 28 september 1998 ter post aangetekende brief.

Van die memories is kennisgegeven overeenkomstig artikel 89 van de organieke wet bij op 16 oktober 1998 ter post aangetekende brieven.

Bij beschikkingen van 16 december 1998 en 29 juni 1999 heeft het Hof de termijn waarbinnen het arrest moet worden gewezen, respectievelijk verlengd tot 2 juli 1999 en 2 januari 2000.

Bij beschikking van 5 mei 1999 heeft het Hof de zaak in gereedheid verklaard en de dag van de terechtzitting bepaald op 26 mei 1999.

Van die beschikking is kennisgegeven aan de partijen en hun advocaten bij op 6 mei 1999 ter post aangetekende brieven.

Op de openbare terechtzitting van 26 mei 1999 :

- zijn verschenen :
 - . Mr. K. Van Mierlo, advocaat bij de balie te Turnhout, voor de v.z.w. Kinderbijslagfonds V.E.V.;
 - . Mr. B. Van Hyfte, advocaat bij de balie te Brussel, voor de Ministerraad;
- hebben de rechters-verslaggevers G. De Baets en P. Martens verslag uitgebracht;
- zijn de voornoemde advocaten gehoord;
- is de zaak in beraad genomen.

De rechtspleging is gevoerd overeenkomstig de artikelen 62 en volgende van de organieke wet, die betrekking hebben op het gebruik van de talen voor het Hof.

IV. *In rechte*

- A -

Standpunt van de Ministerraad

A.1.1. De Ministerraad wijst allereerst erop dat de kinderen van eenzelfde gezin in de artikelen 42 en 70*bis* van de kinderbijslagwet worden gegroepeerd, zij het met verschillende doeleinden : in artikel 42 gebeurt zulks met het oog op de rangregeling, die bepalend is voor de omvang van het bedrag van de kinderbijslag, zoals vastgesteld in artikel 40 van dezelfde wet; in artikel 70*bis* wordt een groepering van de rechtgevende kinderen doorgevoerd met het oog op de evenredige verdeling van de kinderbijslag verschuldigd voor één rechthebbende onder verschillende bijslagtrekkenden.

A.1.2. Wat artikel 42 betreft, stelt de Ministerraad dat die bepaling diegenen die het recht op kinderbijslag deden ontstaan, zijnde de rechthebbenden, toestond een bijslag te ontvangen die toenam naar gelang van de groei van de gezinslast.

Het tweede lid van dat artikel werd ingevoegd bij artikel 2 van het koninklijk besluit nr. 122 van 30 december 1982, teneinde het bedrag van de kinderbijslag te bepalen naar gelang van het aantal kinderen opgevoed door de bijslagtrekkende, wanneer de kinderen in wier voordeel de rechthebbende het recht op kinderbijslag doet ontstaan, geen deel uitmaken van diens gezin. Die bepaling sloot evenwel de geplaatste kinderen uitdrukkelijk uit, omdat zij niet konden worden beschouwd als zijnde opgevoed door de bijslagtrekkende en bijgevolg konden zij niet worden gegroepeerd met de andere rechtgevende kinderen.

Het eerste lid van dat artikel werd gewijzigd bij artikel 51 van de programmawet van 22 december 1989, teneinde expliciet de situatie te beogen waarin de rechthebbende deel uitmaakt van het gezin van de bijslagtrekkende en de rechtgevende kinderen. Bijgevolg werd een gelijksoortige regel van groepering ingevoerd waardoor rekening werd gehouden met de rechtgevende kinderen opgevoed in het gezin van de bijslagtrekkende, onder uitsluiting evenwel van het geplaatste kind van de groepering met het oog op de rangregeling.

Het derde lid van artikel 42 werd gewijzigd bij artikel 3 van het koninklijk besluit nr. 207 van 13 september 1983 met het oog op het invoeren van de rangregeling voor het vaststellen van het bedrag van de kinderbijslag verschuldigd ten voordele van verschillende kinderen en voor verschillende rechthebbenden, aan één bijslagtrekkende. Bij artikel 3 van het koninklijk besluit nr. 534 van 31 maart 1987 werd die bepaling opnieuw gewijzigd om rekening te houden met alle kinderen opgevoed in het gezin van de bijslagtrekkende, zelfs indien die kinderen effectief worden opgevoed door verschillende bijslagtrekkenden. Die bepaling sloot niet uitdrukkelijk de geplaatste kinderen uit, wat de Ministerraad logisch voorkomt, vermits de in artikel 70*bis* vervatte regeling van de evenredige verdeling van kinderbijslagen onder bijslagtrekkenden enkel en alleen van toepassing was en is op situaties waarin sprake is van één enkele rechthebbende en niet op situaties waarin sprake is van verschillende rechthebbenden, zoals in artikel 42, derde lid. Het verbod van groepering van geplaatste kinderen is evenwel ook van toepassing op de situaties waarin artikel 42, derde lid, voorziet, daar zij geen deel uitmaken van het gezin van de bijslagtrekkende. De voorwaarde voor groepering, vervat in artikel 42 van de kinderbijslagwet, heeft een algemene draagwijdte en beperkt zich niet tot de geplaatste kinderen : voor elk kind dat niet wordt opgevoed in het gezin van de bijslagtrekkende geldt het verbod van groepering.

A.1.3. Artikel 70*bis*, tweede lid, van de kinderbijslagwet heeft de regel ingevoerd van de evenredige verdeling van de kinderbijslagvergoedingen, die enkel van toepassing is wanneer de kinderbijslagvergoedingen verschuldigd zijn voor één rechthebbende en voor verschillende rechtgevende kinderen, waarbij die niet of niet allen deel uitmaken van het gezin van de rechthebbende. In die hypothese wordt het totale bedrag van de uitkeringen verdeeld onder de verschillende bijslagtrekkenden naar verhouding van het aantal kinderen dat door ieder van hen wordt opgevoed.

Artikel 70*bis*, tweede lid, 2°, a), van de kinderbijslagwet beoogt de situatie waarbij voor één rechthebbende uitkeringen verschuldigd zijn voor verschillende kinderen waarvan de enen deel uitmaken van het gezin van de rechthebbende en de anderen geplaatst zijn in een instelling. Het totale bedrag wordt dan verdeeld onder de verschillende bijslagtrekkenden, enerzijds, en de instelling waar het kind is geplaatst, anderzijds, en dit in verhouding tot het aantal kinderen dat door ieder van hen effectief wordt opgevoed. Die groepering van kinderen met het oog op de evenredige verdeling slaat evenwel niet alleen op de situatie waarin een kind geplaatst is, maar tevens op de situaties waarin verschillende kinderen, die het recht doen ontstaan voor één rechthebbende, worden opgevoed door verschillende bijslagtrekkenden. De evenredige verdeling is door de wetgever dan ook

alleen bedoeld voor het geval waarin er sprake is van slechts één rechthebbende. Teneinde tot evenredige verdeling over te gaan in het geval van geplaatste kinderen – en in alle andere gevallen waarin kinderen worden opgevoed bij verschillende bijslagtrekkenden – werd een band vereist tussen de verschillende rechtgevende kinderen om hen te groeperen met het oog op de evenredige verdeling, band die werd geconcretiseerd door de aanwezigheid van één rechthebbende. De evenredige verdeling van de kinderbijslagvergoedingen kan derhalve niet worden gerealiseerd indien er sprake is van verschillende rechthebbenden, aangezien er geen band is tussen de verschillende rechtgevende kinderen.

A.1.4. De Ministerraad stelt dan ook dat in artikel 42 van de kinderbijslagwet geen rekening wordt gehouden met het geplaatste kind, noch in geval van één rechthebbende, noch in geval van verschillende rechthebbenden, zodat geen groepering plaatsgrijpt met geplaatste kinderen, ter bepaling van de rangregeling. Er wordt enkel rekening gehouden met geplaatste kinderen in artikel 70bis, met het oog op de evenredige verdeling van de kinderbijslagvergoedingen verschuldigd voor één rechthebbende.

Het koninklijk besluit van 21 april 1997, dat uitwerking heeft sedert 1 oktober 1997, heeft hierin geen wezenlijke verandering aangebracht. Weliswaar wordt in artikel 42, § 2, thans rekening gehouden met geplaatste kinderen wanneer de bijslagtrekkende(n) voor die kinderen een derde van de kinderbijslag ontvangt (ontvangen), doch dit houdt in dat bij de rangregeling nog steeds geen onderscheid wordt gemaakt tussen de situatie van één bijslagtrekkende (voorheen rechthebbende) en die van verschillende bijslagtrekkenden (voorheen rechthebbenden). In artikel 70bis geschiedt de groepering thans rond één enkele bijslagtrekkende, in plaats van rond één rechthebbende, doch de evenredige verdeling wordt alleen doorgevoerd indien er een band bestaat tussen de rechtgevende kinderen, die het mogelijk maakt ze te groeperen.

A.2. De Ministerraad is dan ook van oordeel dat er in artikel 42 van de kinderbijslagwet geen sprake is van de in de verwijzingsbeslissing gesuggereerde onderscheiden behandeling, ongeacht de verschillende stand van de wetgeving. Er wordt geen onderscheid gemaakt bij de rangbepaling van de kinderen ingeval er geplaatste kinderen zijn, tussen de situatie waarin er slechts één rechthebbende was en de situaties waarin er verschillende rechthebbenden waren.

In die zin is de prejudiciële vraag zonder voorwerp.

A.3.1. Het onderscheid tussen de voormelde situaties is wel ingevoerd in artikel 70bis van de kinderbijslagwet, doordat enkel in de situatie waarin sprake was van één rechthebbende op kinderbijslag, rekening werd gehouden met het geplaatste kind bij het doorvoeren van de evenredige verdeling van de kinderbijslaguitkeringen.

A.3.2. Dat onderscheid berustte op een objectief criterium, namelijk één of verschillende rechthebbenden.

A.3.3. Dat onderscheid was evenwel redelijk verantwoord in het licht van de door de wetgever nagestreefde doelstelling. Op basis van artikel 70bis was de evenredige verdeling van de kinderbijslagvergoedingen slechts mogelijk in de situaties waarin er slechts één enkele rechthebbende was, ook in de gevallen waarin er geplaatste kinderen waren. Die verantwoordelijkheid lag in het feit dat er een band diende te bestaan tussen de verschillende rechtgevende kinderen om hen te kunnen groeperen met het oog op de evenredige verdeling, namelijk dat er één rechthebbende diende te zijn. Die regeling was overigens reeds van toepassing bij de invoering van artikel 70bis bij het koninklijk besluit nr. 122 van 30 december 1982. Sedert de wetwijziging van 21 april 1997 is in die regeling slechts een wijziging opgetreden doordat het criterium dat de band bepaalt tussen de rechtgevende kinderen die kunnen worden gegroepeerd met het oog op de evenredige verdeling van de kinderbijslag, werd gewijzigd, namelijk de hoedanigheid van bijslagtrekkende, in plaats van de hoedanigheid van rechthebbende. Het is dan ook ten onrechte dat in de verwijzingsbeslissing wordt gesuggereerd dat thans alle geplaatste kinderen sinds de inwerkingtreding van het koninklijk besluit van 21 april 1997 zouden kunnen worden gegroepeerd.

A.4. De Ministerraad is bijgevolg van oordeel dat de prejudiciële vraag negatief dient te worden beantwoord.

Standpunt van de v.z.w. Kinderbijslagfonds V.E.V.

A.5.1. De v.z.w. Kinderbijslagfonds V.E.V. is net als de Ministerraad de mening toegedaan dat de prejudiciële vraag negatief moet worden beantwoord. Ofschoon de argumentatie van die partijen gelijklopend is met betrekking tot de historische ontwikkeling van de in het geding zijnde bepalingen en met betrekking tot de redelijke verantwoording van het in artikel 70bis bedoelde onderscheid, lijkt hun interpretatie van artikel 42 toch enigszins te versnellen.

De v.z.w. Kinderbijslagfonds V.E.V. lijkt, anders dan de Ministerraad, ervan overtuigd te zijn dat reeds bij de rangregeling al dan niet rekening werd gehouden met het geplaatste kind, naargelang de bijslagtrekkende kinderbijslag genoot voor één rechthebbende dan wel voor verschillende rechthebbenden.

A.5.2. De groepering vond aanvankelijk plaats rond de rechthebbende, dit is de persoon die door zijn arbeidsprestaties en gelijkgestelde situatie of door een bijzondere toestand het recht op kinderbijslag verwerft. De evenredige verdeling in geval van geplaatste kinderen was daarmee in overeenstemming, omdat zij slechts plaatsvond als er slechts één enkele rechthebbende was. De band die hiertoe tussen de rechtgevende kinderen moest bestaan, was geconcretiseerd door het feit dat er één enkele rechthebbende moest zijn, wat verantwoord was vermits zowel het recht op kinderbijslag als de bevoegdheid van de kinderbijslaginstellingen gebaseerd zijn op de hoedanigheid van rechthebbende.

De in artikel 42 aangebrachte wetswijziging van 22 december 1989 werd doorgevoerd op grond van de vaststelling dat het concrete gezin waarin de kinderen worden opgevoed, een veel correcter en realistischer middel is ter verwezenlijking van de groepering. Daar artikel 70*bis* niet werd gewijzigd, werd de overeenstemming tussen beide artikelen verbroken : artikel 42 bepaalde resoluut dat de geplaatste kinderen buiten de groepering werden gelaten, terwijl artikel 70*bis* het verder mogelijk maakte de evenredige verdeling bij plaatsing toe te passen, op voorwaarde dat er één enkele rechthebbende was. Impliciet was in dat geval de groepering toegestaan, vermits evenredig verdelen zonder voorafgaande groepering geen enkele zin heeft.

Door de wetswijziging van 21 april 1997 werd het principe van het niet groeperen van geplaatste kinderen bevestigd en werden de voorwaarden van de evenredige verdeling bij plaatsing gewijzigd, vermits nu één enkele bijslagtrekkende wordt vereist. Aldus zijn beide bepalingen opnieuw met elkaar in overeenstemming : de groepering én de evenredige verdeling van geplaatste kinderen is slechts mogelijk op voorwaarde dat er één enkele bijslagtrekkende is, dit wil zeggen dat één derde deel van de kinderbijslag aan dezelfde bijslagtrekkende wordt toegekend. Ook na 1 oktober 1997 wordt er een onderscheid gemaakt tussen twee groepen van geplaatste kinderen; er dient een band te bestaan tussen rechtgevende kinderen om hen te kunnen groeperen, waarbij vroeger de hoedanigheid van rechthebbende doorslaggevend was en thans de hoedanigheid van bijslagtrekkende.

A.5.3. De v.z.w. Kinderbijslagfonds V.E.V. besluit dan ook dat er bij de groepering een onderscheid werd (en wordt) gemaakt tussen verschillende categorieën van kinderen, maar dat voor dat onderscheid een redelijke verantwoording bestaat, gelegen in de zekere band die moet bestaan tussen de kinderen om hen te groeperen. Er is derhalve geen schending van het gelijkheidsbeginsel.

- B -

B.1.1. De prejudiciële vraag betreft het verschil in behandeling dat door artikel 42, eerste tot derde lid, van de op 19 december 1939 samengeordende wetten betreffende de kinderbijslag voor loonarbeiders (hierna kinderbijslagwet), gelezen in samenhang met artikel 70*bis* van diezelfde wetten, zoals beide van toepassing waren tussen de wetswijzigingen van 22 december 1989 en 21 april 1997, tot stand zou worden gebracht doordat voor de rangbepaling van de kinderen ter berekening van de omvang van het bedrag van de kinderbijslag, wél rekening werd gehouden met geplaatste kinderen indien er slechts één rechthebbende was, terwijl geen rekening werd gehouden met geplaatste kinderen, indien er verschillende rechthebbenden waren.

B.1.2. Artikel 42, eerste tot derde lid, van de kinderbijslagwet, zoals van toepassing tussen de wetswijzigingen van 22 december 1989 en 21 april 1997, luidde :

« Behoudens het geval waarin het kind geplaatst is in de zin van artikel 70, wordt, indien het rechtgevend kind deel uitmaakt van het gezin van de rechthebbende, de kinderbijslag verleend rekening houdend met het aantal kinderen die rechtgevend zijn krachtens deze wetten en die opgevoed worden door de bijslagtrekkende, met uitsluiting van de wezen die gerechtigd zijn op het bedrag voorzien bij artikel 50*bis*.

Behoudens het geval waarin het kind geplaatst is in de zin van artikel 70, wordt, indien het rechtgevend kind geen deel uitmaakt van het gezin van de rechthebbende, de kinderbijslag nochtans verleend rekening houdend met het aantal kinderen die rechtgevend zijn krachtens deze wetten en die opgevoed worden door de bijslagtrekkende, de op kinderbijslag tegen de bij artikel 50*bis* bepaalde bedragen gerechtigde wezen uitgezonderd.

De uit hoofde van meer dan één rechthebbende krachtens deze wetten voor meerdere in het gezin van de bijslagtrekkende opgevoede kinderen, verschuldigde bijslag wordt door iedere betrokken kinderbijslaginstelling vastgesteld rekening houdend met de rang die het kind heeft volgens zijn leeftijd, met betrekking tot de andere rechtgevende kinderen, opgevoed in het gezin van de bijslagtrekkende, met uitzondering van de wezen die gerechtigd zijn op kinderbijslag tegen de bij artikel 50*bis* bepaalde bedragen. »

B.1.3. Artikel 70*bis* van de kinderbijslagwet, zoals van toepassing tussen de wetswijzigingen van 22 december 1989 en 21 april 1997, luidde :

« Iedere in de loop van een maand intredende verandering van bijslagtrekkende in de zin van artikelen 69 en 70 heeft uitwerking de eerste dag van de maand volgend op die waarin deze verandering heeft plaats gehad.

In de hiernavolgende gevallen worden de uitkeringen bedoeld in de artikelen 40, 42*bis*, 50*bis* en 50*ter* onder de verschillende bijslagtrekkenden in de zin van de artikelen 69 en 70, verdeeld, naar verhouding van het aantal kinderen opgevoed door ieder van hen en worden de uitkeringen bedoeld in de artikelen 44 en 47 uitbetaald aan de bijslagtrekkende in de zin van de artikelen 69 en 70, die het kind opvoedt voor wie de uitkeringen worden verleend :

1° indien de gezinsbijslag verschuldigd is uit hoofde van één rechthebbende ten behoeve van zijn gezin deel uitmakende kinderen opgevoed door verschillende bijslagtrekkenden die eveneens deel uitmaken van hetzelfde gezin;

2° indien uit hoofde van een rechthebbende gezinsbijslag is verschuldigd voor verschillende kinderen :

a) waarvan de enen deel uitmaken van zijn gezin en de anderen geplaatst zijn in de zin van artikel 70;

b) die allen geplaatst zijn in de zin van artikel 70;

c) waarvan sommige geplaatst zijn in de zin van artikel 70 en andere geen deel uitmaken van zijn gezin wat betreft deze geplaatste kinderen;

3° indien de gezinsbijslag uit hoofde van dezelfde overleden of overlevende persoon verschuldigd is ten voordele van meerdere wezen opgevoed door verschillende bijslagtrekkenden die allen deel uitmaken van hetzelfde gezin;

4° indien de gezinsbijslag verschuldigd is ten voordele van meerdere wezen uit hoofde van dezelfde overleden of overlevende persoon in dezelfde situaties als hierboven bedoeld onder 2°. »

B.2.1. De Ministerraad is van oordeel dat de prejudiciële vraag zonder voorwerp is, doordat artikel 42 van de kinderbijslagwet geenszins het door de verwijzende rechter aangenomen verschil in behandeling in het leven roept, aangezien krachtens die bepaling bij de rangbepaling nooit rekening mag worden gehouden met geplaatste kinderen, ongeacht of er één rechthebbende dan wel verschillende rechthebbenden zijn.

B.2.2. Wanneer een bepaling die het voorwerp is van een prejudiciële vraag naar de bestaanbaarheid ervan met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet volgens de interpretatie van de verwijzende rechter een verschil in behandeling teweegbrengt, dan dient het Hof de in het geding zijnde bepaling in die interpretatie te onderzoeken.

B.3.1. Uit de verwijzingsbeslissing, uit de standpunten van de partijen voor de verwijzende rechter en uit de memories die thans in de rechtspleging voor het Hof zijn ingediend, blijkt dat artikel 42, eerste tot derde lid, van de kinderbijslagwet op verschillende wijzen wordt geïnterpreteerd. De verschillende zienswijzen vloeien inzonderheid voort uit de betwisting omtrent de draagwijdte van de woorden «behoudens het geval waarin het kind geplaatst is in de zin van artikel 70 », die voorkomen in het eerste en het tweede lid van artikel 42, waarin telkens sprake is van «de rechthebbende », terwijl die woorden niet voorkomen in het derde lid van dat artikel, waarin sprake is van «meer dan één rechthebbende ».

Artikel 70bis is ter zake minder relevant omdat het slechts betrekking heeft op de concrete verdeling van de volgens artikel 42 bepaalde bedragen van de verschuldigde kinderbijslagen.

B.3.2. Volgens de Ministerraad betekenen de woorden « behoudens het geval waarin het kind geplaatst is in de zin van artikel 70 » in het eerste en het tweede lid van artikel 42 dat, ter bepaling van de rangregeling van de rechtgevende kinderen, geen rekening mag worden gehouden met de kinderen die geplaatst zijn in de zin van artikel 70 van de kinderbijslagwet, zodat er geen groepering geschiedt van de door de bijslagtrekkende opgevoede kinderen met de geplaatste kinderen. Aangezien er derhalve, zelfs in het geval waarin er slechts één rechthebbende is, geen groepering kan geschieden, is de ontstentenis van diezelfde woorden in het derde lid van artikel 42 van de kinderbijslagwet ter zake niet dienend. Op grond van de interpretatie van de voormelde woorden kan er immers geen verschil in behandeling bestaan naargelang er één dan wel verschillende rechthebbenden zouden zijn.

B.3.3. Anders dan de Ministerraad neemt de verwijzende rechter, samen met de partijen in het bodemgeschil en het arbeidsauditoraat, aan dat de woorden « behoudens het geval waarin het kind geplaatst is in de zin van artikel 70 » in het eerste en het tweede lid van artikel 42 impliceren dat met geplaatste kinderen in de zin van artikel 70 wel degelijk rekening wordt gehouden bij de rangbepaling indien er slechts één rechthebbende is, terwijl uit de ontstentenis van de voormelde woorden in het derde lid, wordt afgeleid dat met die kinderen geen rekening wordt gehouden indien er verschillende rechthebbenden zijn.

B.4.1. Volgens de andere partij zou het verschil in behandeling dat in de interpretatie van artikel 42 door de verwijzende rechter zou bestaan ten aanzien van de groepering van door de bijslagtrekkende opgevoede kinderen met de geplaatste kinderen, naargelang er één dan wel verschillende rechthebbenden zijn, verantwoord zijn op grond van de noodzaak dat er een band moet bestaan tussen de verschillende kinderen, teneinde hen te kunnen groeperen met het oog op de evenredige verdeling. Die voldoende band zou slechts verwezenlijkt zijn indien er één rechthebbende zou zijn.

B.4.2. Het Hof stelt vast dat de wetswijziging die in 1982 werd doorgevoerd, was ingegeven door de zorg om, bij het bepalen van de omvang van de kinderbijslag, rekening te houden met de effectieve situatie van de opvoeding van kinderen in een concreet gezinsverband, waartoe enkel « de opvoeding door of in het gezin van de bijslagtrekkende » als relevant onderscheidingscriterium werd

ingevoerd. De partijen tonen geenszins aan - en het Hof ziet niet - waarom, in het licht van die doelstelling, met de geplaatste kinderen op een verschillende wijze rekening zou worden gehouden naargelang er één dan wel verschillende rechthebbenden zijn.

B.4.3. Vermits voor het door de verwijzende rechter voorgelegde verschil in behandeling geen redelijke verantwoording bestaat, kan het de toets aan de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet doorstaan.

B.5.1. Evenwel, rekening houdend met de interpretatie van het eerste en het tweede lid van artikel 42 van de kinderbijslagwet, op grond waarvan de voorwaarde van opvoeding van het kind door de bijslagtrekkende zelf, met het oog op de vaststelling van de rangregeling, niet moet zijn vervuld in geval van plaatsing van het kind –zoals blijkt uit het verslag aan de Koning bij het koninklijk besluit nr. 122 van 30 december 1982 tot wijziging van de samengeordende wetten betreffende de kinderbijslag voor loonarbeiders (*Belgisch Staatsblad*, 12 januari 1983, p. 371) -, stelt het Hof vast dat een andere interpretatie van het derde lid van dat artikel mogelijk is.

Die bepaling is ingevoegd bij artikel 1, 1°, van het koninklijk besluit nr. 534 van 31 maart 1987 tot wijziging van de kinderbijslagregeling voor werknemers, bekrachtigd bij artikel 11, 2°, van de wet van 30 juli 1987.

Alhoewel het verslag aan de Koning betreffende dat besluit vermeldt dat de wijziging van artikel 42 is ingegeven door de zorg om «rekening te kunnen houden met al de rechtgevende kinderen opgevoed in het gezin van de bijslagtrekkende, zelfs met deze die rechtgevend zijn in de kinderbijslagregelingen voor zelfstandigen en voor het Rijkspersoneel, teneinde de rang van de rechtgevende kinderen te kunnen bepalen krachtens de samengeordende wetten » (*Belgisch Staatsblad*, 16 april 1987, p. 5666), kan noch uit die toelichting, noch uit de algemene doelstellingen van het besluit, worden afgeleid dat de afwezigheid, in het derde lid van artikel 42, van de uitzondering vermeld in het eerste en tweede lid, ertoe strekte de geplaatste kinderen uit te sluiten van het voordeel van de groepering van rechtgevende kinderen. Die tekst schrijft voor hoe de kinderbijslaginstellingen de verschuldigde bijslag moeten vaststellen, wanneer er, op basis van de concrete gezinssituatie, meer dan één rechthebbende is die recht op kinderbijslag opent voor de verschillende kinderen die in het gezin van de bijslagtrekkende worden opgevoed.

B.5.2. Aldus geïnterpreteerd beperkt artikel 42, derde lid, van de Kinderbijslagwet op geen enkele wijze het recht op groepering van kinderen met het oog op hun rangregeling indien er verschillende rechthebbenden zijn, en sluit het evenmin uit dat hierbij rekening wordt gehouden met geplaatste kinderen. In die interpretatie is er dan ook geen verschil in behandeling naargelang er één dan wel verschillende rechthebbenden zijn, zodat de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet zijn geschonden.

Om die redenen,

het Hof

zegt voor recht :

- Artikel 42, derde lid, van de op 19 december 1939 gecoördineerde wetten betreffende de kinderbijslag voor loonarbeiders, gelezen in samenhang met artikel 70*bis* van die wetten, zoals van kracht tussen de wetwijzigingen van 22 december 1989 en 21 april 1997, schendt de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, indien het aldus wordt geïnterpreteerd dat voor de rangbepaling van de kinderen, voor de berekening van de bijslagen bepaald in artikel 40 van de kinderbijslagwet, enerzijds wel rekening wordt gehouden met geplaatste kinderen indien er één rechthebbende is, en anderzijds met geplaatste kinderen geen rekening wordt gehouden indien er verschillende rechthebbenden zijn.

- Diezelfde bepaling schendt de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet, indien zij aldus wordt geïnterpreteerd dat voor de rangbepaling van de kinderen voor de berekening van de bijslagen bepaald in artikel 40 van de kinderbijslagwet, met geplaatste kinderen rekening wordt gehouden, zowel in het geval van één rechthebbende als in het geval van verschillende rechthebbenden.

Aldus uitgesproken in het Nederlands en het Frans, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, op de openbare terechtzitting van 29 september 1999.

De griffier, De voorzitter,

L. Potoms

L. De Grève